

BESTEMMELSE FOR ANVENDELSE OG VEDLIGEHOLDELSE AF FORSVARETS KØRENDE MILITÆRHISTORISKE KØRETØJER

1. GYLDIGHEDSOMRÅDE

Bestemmelsen, der er udarbejdet i forlængelse af ref. a., er gældende for Forsvarets kørende militærhistoriske køretøjer med tilknytning til Forsvarets kommandomyndigheder og Hjemmeværnskommandoen, hvilke i nærværende retningslinjer betegnes som den ansvarlige myndighed.

Retningslinjerne er tilsvarende gældende for statsanerkendte og/eller private museer og samlinger, der af Forsvarets Museumskommission, via en militær organisatorisk eller associeret samling, har fået Forsvarets museale køretøjer overdraget midlertidigt.

Øvrige statslige myndigheder skal følge samme retningslinjer i f.m. udfasede køretøjer, der er overdraget til museale formål via Forsvarsministeriet, Materiel- og Indkøbsstyrelsen (FMI).

1.1. Omfang

De militærhistoriske køretøjer omfatter kasserede militære køretøjer, der har været anvendt i dansk forsvar, eller som har relevans for dansk forsvarshistorie.

Køretøjerne er via Forsvarets Museumskommission overdraget til militært tilknyttede museale foreninger og samlinger. Der anvendes begrebet overdragelse i betydningen, at ansvaret er overdraget, og køretøjerne er dermed stadig Forsvarets ejendom.¹

Foreningerne varetager i et interessefællesskab med Forsvaret en sådan vartning og vedligeholdelse af køretøjerne, at det enkelte køretøj opretholdes præsentabelt, og i en nødvendig sikkerhedsmæssig stand, med henblik på formidlingen af Forsvarets militærhistoriske kulturarv.

De militære museale foreninger og samlinger består hovedsageligt af frivillige og ulønnede medlemmer.

2. FORMÅL

Formålet med bestemmelsen er, at fastlægge de overordnede betingelser og forventninger til den praktiske anvendelse og vedligeholdelse af Forsvarets udfasede kørende historiske køretøjer, der er overdraget til historisk formidling i relation til den militærhistoriske virksomhed ved Hæren, Søværnet og Flyvevåbnet samt Hjemmeværnet m.fl.

¹ Der anvendes i andre sammenhænge begrebet *udlån* i samme betydning som begrebet *overdragelse*. FMI anvender begrebet *udlån* i forbindelse med stadigt operativt materiel, og kun begrebet *overdragelse* i forbindelse med kasseret materiel til museal anvendelse. Ved en *overdragelse* varetager modtageren ansvaret, altså opbevarings- og anvendelsesansvaret, det sikkerhedsmæssige ansvar og det økonomiske ansvar. Forsvaret afgiver imidlertid ikke ejendomsretten til hverken køretøjet eller medfølgende materiel.

Det er hensigten, at ansvarlig myndighed lader nærværende bestemmelse operationalisere ved underlagte myndigheder og tilknyttede museale foreninger samt samlinger, og herunder kontrolvirksomheden forbundet hermed.

Bestemmelsen tager, med udgangspunkt i ref. b.- f., afsæt i et ønske om en høj grad af sikkerhed for at de, af Forsvarets Museumskommission besluttede bevaringsværdige, kørende museale køretøjer anvendes i en vedligeholdelses- og sikkerhedsmæssig forsvarlig stand set i relation til Forsvarets omdømme og forsikringsmæssige ansvar, herunder særligt forbundet med kørsel på områder, hvor færdselsloven gælder. Forudsætningerne er listet i det enkelte overdragelsesdokument.

Bestemmelsen skal endvidere bidrage til at der, mellem de ansvarlige myndigheder, de underlagte enheder og militære styrelser, gennemføres en hensigtsmæssig forventningsafstemning og koordination med henblik på at til sikre, at de udførende led til formidlingen af den militærhistoriske kulturarv får de bedst mulige rammebetingelser for at virke.

3. VILKÅR FOR ANVENDELSE

3.1. Overdragelse af Forsvarets køretøjer til museal anvendelse

Militære museale foreninger og samlinger kan anmode om at få overdraget et af Forsvarets kasserede køretøjer til museal anvendelse i forbindelse med Forsvarets afhændelse af materiellet.

En skriftlig anmodning rettes ad egen kommandovej til behandling ved FMI, Forsvarets Museumskommission, og skal indeholde følgende:

- en entydig beskrivelse af køretøjet og evt. tilhørende materielgenstande,
- en substantiel motivation og formidlingsmæssig ramme, herunder
- en objektiv historisk begrundelse for ønsket om det aktuelle køretøj og evt. materielgenstande samt
- en fornøden dokumentation for evne til opfyldelse af eventuelle sikkerheds- og betjeningsmæssige krav og forudsætninger.

3.2. Koordination

Den ansvarlige myndighed lader overdragede køretøjer registrere i en egen oversigt og til sikrer, at der foretages en tilhørende forvaltningsmæssig kontakt, sagsbehandling og tilsyn i forbindelse med Forsvarets historiske køretøjer ved de tilknyttede museale foreninger.

De museale foreninger og samlinger, tilknyttet ansvarlig myndighed og underlagte myndigheder, varetager traditionsmæssigt deres vartning og vedligeholdelse af Forsvarets historiske køretøjer fortrinsvis uden for normal arbejdstid. Foreningerne anvender eget værktøj og benytter egne eller lånte faciliteter på eller i nærhed af Forsvarets områder.

I situationer, hvor der er behov for støtte til en nødvendig vedligeholdelse er det helt afgørende for det frivillige arbejde, at der mellem ansvarlig myndighed og underlagte myndigheder samt militære styrelser etableres en gensidig forståelse for et lokalt samarbejde omkring denne støtte, der typisk kan dreje sig om benyttelse af ellers uudnyttede bygninger, anvendelse af specialværktøj/testudstyr og løftekapacitet etc. som foreningerne ikke råder over,

herunder i f.m. evt. klargøring til et færdselssikkerhedsmæssigt syn og eftersyn før skarp-skydning.

Der må i denne forbindelse etableres:

- Koordination og aftaler om anvendelse af vedligeholdelsesfaciliteter i særlige situationer i relation til lokale dele af Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste, og evt. via Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste, Planlægningssektion LAND.
- Koordination og aftaler om anvendelse af lokal bygningsmæssig infrastruktur i relation til Etablissement- og Terrænkommadoens ansvarsområde.
- Aftaler om materiel- og sikkerhedsmæssig forvaltning i alle henseender i relation til FMI.

Denne tilgang medfører, at de historiske køretøjer, der af Forsvarets Museumskommission ønskes bevaret og vedligeholdt i formidlingsøjemed, kan holdes kørende med den nødvendige opmærksomhed på primært det færdselssikkerhedsmæssige område, og samtidig holde vedligeholdelsesbelastningen på et begrænset acceptabelt niveau for såvel foreninger som Forsvarets struktur.

3.3. Økonomi

Forudsætningen for en fortsat opretholdelse af Forsvarets kørende historiske køretøjer ved de tilknyttede militærhistoriske foreninger er, at Forsvaret også fortsat aktivt støtter den daglige drift og vedligeholdelse af de historiske køretøjer i fortsættelse af myndighedernes ønske om deltagelse med disse køretøjer ved formidlingsmæssige arrangementer som f.eks. Åben Hede, Air shows, Kulturnat etc.

Den "almindelige drift" varetages traditionelt af ansvarlig myndighed via blandt andet ref. j, bestemmelser for støtte til traditionsbærende foreninger, ved de underlagte myndigheder. Hertil meddeles bl.a. trækingsret til almindelige forbrugsvarer, i f.m. foreningernes virke. Til formålet anvendes f.eks. aktivitetsbestemte interne ordrenumre.

De ofte begrænsede faglige ressourcer og den mulige mængde af reservedele, der generelt er til rådighed for støtte til det museale område, skal indgå i den ansvarlige myndigheds overordnede prioritering af, hvilke aktiviteter der godkendes, og hvor mange køretøjer, der findes rimeligt at holde i kørende drift til formålet.

De kørende museumskøretøjer gives ikke automatisk et eget tankkort som det er gældende for Forsvarets operative køretøjer. Den stedlige niveau III chef udleverer tankkort til godkendte formål.

Der genforsynes som udgangspunkt reservedele via kassabelt eller kasseret lager, hensat til formålet af FMI, Den Centrale Besigtigelseskommission.

For en synliggørelse af en nødvendig trækning på reservedele til de udfasede køretøjer, hvor reservedelene stadig indgår i Forsvarets operative lagerstruktur, oprettes et omkostningssted til museale forhold, hvorpå alle omkostninger til disse reservedele registreres.

Derved sammenblandes omkostninger til disse formål ikke med øvrige omkostningsregnskaber samtidig med at omkostninger af denne karakter synliggøres og intuitivt begrænses.

4. BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF DE MILITÆRHISTORISKE KØRETØJER TIL KØRSEL PÅ OMRÅDER, HVOR FÆRDSLSLOVEN ER GÆLDENDE

Museale køretøjer kan køre ad offentlige veje, hvor færdselsloven gælder, når det drejer sig om til og fra nyt syn, i forbindelse med køreruddannelse samt deltagelse i formidlingsrelevante arrangementer, der har et anerkendt militær-repræsentativt formål, under følgende forudsætninger:

- at aktiviteten er godkendt af nærmeste niveau III chef, hvortil foreningen er tilknyttet,
- at al kørsel er autoriseret i køretøjets kontrolbog af forpersonen for foreningen eller en dertil af forpersonen bemyndiget,
- at kontrolbog medbringes, herunder kopi af overdragelsesdokument (anvendelse m.v.) for det konkrete køretøj,
- at der gennemføres vedligehold af de historiske køretøjer, jf. FMI autoriserede vedligeholdelsesdirektiver samt evt. tidligere bestemmelser for det enkelte køretøj,
- at køretøjerne er synet og godkendt af Forsvarets Bilsyn (FBS) i overensstemmelse med synsterminerne for køretøjstyperne,
- at køretøjerne er afmærket med synsmærkat, øvrige påbudte mærkater, og med militær nummerplade,
- at kontrolbogen indeholder dokumentation for gennemførte daglige og regelmæssige brugereftersyn samt kørte kilometer/timer,
- at det enkelte køretøj forinden tilladelse til kørsel efter et eventuelt kørselsforbud har gennemgået syn og kontrol ved FBS,
- at det enkelte køretøjs kontrolbog ved FBS syn og kontrol dokumenterer, at gennemførelsen af de for køretøjet gældende eftersyn (f.eks. 1-4) er foretaget inden for en måned før fremstilling til syn,
- at de operatører, der kører de pågældende køretøjer har gældende førerbevis og er uddannet og omskoleet hertil iht. Forsvarets bestemmelser og at køreuddannelsen vedligeholdes løbende,
- at de operatører, der kører de pågældende køretøjer, besidder et medarbejdersnummer via Personelkommandoen, så de er dækket af forsvarrets forsikringsvilkår ved evt. opståede skader / uheld,
- at der efterleves givne retningslinjer for kørsel på offentlig vej, og at al kørsel på offentlig vej foregår efter gældende lov og lokale påbud,
- at kørsel med museale bæltekøretøjer og dimensionsoverskridende køretøjer begrænses, hvor færdselsloven gælder, og at der af ansvarlig myndighed er udgivet særskilte retningslinjer for kørsel med dimensionsoverskridende og bæltedrevne køretøjer, herunder på kaserne- og øvelsesområder,

- at alle museale pansrede køretøjer – hjul og bælte – samt dimensionsoverskridende køretøjer føres som enkeltkøretøjer og altid med monteret gult blink,
- at køretøjerne ikke må anvendes til vadning, svømning, herunder kørsel i saltvand,
- at kolonnekørsel med alle typer af museale køretøjer ikke er tilladt, hvor færdselsloven gælder.

Der kan foretages kørsel i mørke med Forsvarets museale køretøjer under følgende forudsætninger:

- Kørsel i mørke skal begrænses og kun gennemføres såfremt nødvendigt i forbindelse med transport til og fra et prioriteret arrangement,
- vognkommandøren bør være iført refleksvest når denne udfører sin opgave afsiddet af hensyn til en høj grad af sikkerhed for vognkommandøren i udøvelsen af funktionen omkring køretøjerne.

5. BESTEMMELSER VEDRØRENDE SIKKERHEDSMÆSSIGE FORHOLD

5.1. Generelt.

Forsvarets sikkerhedsbestemmelser for uddannelsesmæssige aktiviteter, køretøjer og våben (inkl. skydninger) m.v., og jf. ref. b. – i., er gældende i forbindelse med anvendelsen af det historiske materiel.

I det omfang, at der er behov for tilpasning heraf i relation til udgåede materieltyper tager den ansvarlige myndighed, hvortil de historiske foreninger er tilknyttet, initiativ til udarbejdelse af bestemmelser herfor, der følger principperne for Forsvarets gældende sikkerhedsbestemmelser.

I særlige tilfælde, hvor museale foreninger ikke er direkte tilknyttet en ansvarlig myndighed skal foreningen tilsvarende følge de af Forsvaret gældende sikkerhedsbestemmelser og -principper, hvilket også gælder i forbindelse med det i pkt. 5.3. anførte.

Uagtet ovenstående kan Forsvaret ikke, efter overdragelse af køretøj og materiel til en militærhistorisk forening, efterfølgende stilles til ansvar for materiellets anvendelse og holdbarhed (ref. k).

5.2. Skydning med historiske kampvogne m.v.

Visse af de kørende historiske køretøjer kan anvendes til demonstrationsskydninger (løs/skarp) ved militære arrangementer i forbindelse med fremvisning og anden formidling samt ved ceremonielle aktiviteter ved Forsvarets myndigheder.

I disse tilfælde skal ansvarlig myndighed tilsikre, at demonstrationsskydningerne gennemføres forsvarligt for såvel eventuelle tilskuere som deltagere, hvilket bl.a. indebærer at de mili-

tære udgivne sikkerhedsbestemmelser for køretøjstype og våben følges, hertil jf. ref. i og l., samt at de gældende instrukser for anvendelse af aktuelt skydeterræn efterleves.

Der skal herunder, for hvert enkelt våben og forinden skydning, foretages en sikkerhedsmæssig kontrol og godkendelse ved organisatorisk uddannede våbenmekanikere med fornødne kvalifikationer.

Betjeningsmandskab og kommandører skal tilsvarende forinden skydning være uddannet efter bestemmelserne på det pågældende våbensystem samt i hvert enkelt tilfælde have gennemført en formel kontrol af færdigheder ved ansvarlig myndighed før tilladelse til deltagelse i skydninger meddeles.

Ammunition tilvejebringes af ansvarlig myndighed, hvor der for så vidt angår kampvogns-, samt mortar- og artilleriammunition etableres særlige aftaler med FMI i f.m. bortskydninger, idet ammunitionen skal tilsikres godkendt til anvendelse.

5.2.1 Brandsikkerhed.

Der opstilles følgende krav til ildundertrykkelse i Forsvarets kørende museale pansrede hjul- og bælte køretøjer:

Kravene omfatter kun de af Forsvarets museale pansrede hjul- og bælte køretøjer som oprindeligt, da køretøjet var operativt i Forsvaret, var udstyret med ildundertrykkelses/ildbekæmpelses anlæg i motorrum/mandskabsrum.

Forsvarets museale pansrede hjul- og bælte køretøjer overdraget til militære foreninger optræder ikke i et operativt kampmiljø, men skal vedholdende iagttage den generelle personsikkerhed, hvorfor der til stadighed skal være en håndholdt ildsluknings mulighed(er) placeret i eller uden på disse køretøjer tilstrækkeligt dimensioneret til ildundertrykkelse i såvel kabine og mandskabsrum.

Et egentligt ildundertrykkelses anlæg i motor-, kabine- og mandskabsrum er altså ikke et krav til synsgodkendelse i Forsvarets kørende museale pansrede hjul- og bælte køretøjer, såfremt der forefindes håndholdte pulverslukkere umiddelbart til rådighed. Ildundertrykkelses anlæg i disse køretøjer kan bibeholdes uvirksomme i køretøjerne såfremt ønske herom i historisk sammenhæng.

Der skal forefindes et sikkert virkende, og ved syn godkendt, ildundertrykkelses anlæg i motorrummet på Forsvarets museale pansrede hjul- og bælte køretøjer, der skal anvendes til kørsel med publikum ved Åbent Hus og øvrige arrangementer.

Originale ildundertrykkelses anlæg i motorrum på Forsvarets museale pansrede hjul- og bælte køretøjer kan erstattes med et, ved syn godkendt, sikkert virkende erstatnings anlæg.

5.3. Forbud.

5.3.1 Midlertidige forbud.

Nedlægger FMI et midlertidigt forbud mod en given aktivitet eller anvendelse af bestemte køretøjstyper, våben og andet materiel, påhviler det den ansvarlige myndighed snarest, at tilsikre, at dette bliver iværksat ved de tilknyttede foreninger, og at påpegede forhold udbedres jf. pålæg.

5.3.2 Permanente forbud.

Ved nedlæggelse af et permanent forbud påhviler det den ansvarlige myndighed snarest at iværksætte dette ved de tilknyttede foreninger samt i nødvendigt omfang at inddrage det berørte materiel (køretøj og våben m.v.) og evt. tilbagelevere dette materiel til FMI.

5.3.3 Midlertidige sikkerhedsbestemmelser.

Ved FMI udgivelse af midlertidige sikkerhedsbestemmelser skal den ansvarlige myndighed tilsikre, at disse bliver bekendtgjort og overholdt ved de tilknyttede museale foreninger.

5.4. Kørsel i miljøzoner.

Forsvarets kørende museale køretøjer opretholder eget registreringsnummer og den tilknyttede militære nummerplade.

Forsvarets køretøjer med militære sorte nummerplader er undtaget fra reglerne for kørsel i miljøzoner jf. Miljøministeriets afgørelse af november 2023 som angivet i ref. d.

Det betyder, at museale køretøjer ved foreningerne kan færdes inden for miljøzonerne i Danmark, når de er registreret med militære sorte nummerplader. Denne kørsel skal dog begrænses, da køretøjerne primært er dieseldrevne og af ældre dato uden partikelfiltre.

Forsvarets køretøjer ved de museale foreninger, registreret med civile hvide nummerplader, er ikke omfattet af denne undtagelse.

6. FORSIKRINGSMÆSSIGE FORHOLD

6.1. Arbejdsmiljøbestemmelser.

Alt personel ved de militærhistoriske foreninger, herunder militært og civilt ansatte i Forsvaret, civilt ansatte med eller uden løn samt registrerede frivillige er omfattet af Forsvarets almindelige arbejdsmiljøbestemmelser og skal efterleve disse ved arbejde med og betjening af Forsvarets køretøjer og materiel. Ansvarlig myndighed fører tilsyn hermed via egen arbejdsmiljøorganisation.

For private og ikke associerede museer og samlinger skal medlemmerne enten forsikres ved en fælles forsikring, eller ved at det enkelte medlem forsikrer sig ved en ulykkesforsikring. Ligeledes skal disse foreninger, der har publikumsadgang, til enten en permanent eller midlertidig udstilling, tilsvarende tegne en separat forsikring til formålet.

6.1.2. Arbejdsskader.

Ved deltagelse i Forsvarets eller de militære tilknyttede museer og samlings fremvisninger og udstillinger af effekter fra diverse samlinger, der gennemføres af ansatte, tidligere ansatte og registrerede medlemmer af diverse foreninger og garnisonssamlinger tilknyttet Forsvaret, vil den enkelte være omfattet af arbejdsskadesikringslovgivningen (ref. a.).

6.1.3. Ansvarsfraskrivelse.

Forsvaret afskriver sig som udgangspunkt enhver form for ansvar og økonomisk forpligtelse i forhold til køretøjer, som stilles til rådighed for museal anvendelse uden for Forsvaret, når materiellet er overdraget² (ref. a.).

Det vil være det enkelte museum eller samlings ansvar at forsikre alt privat eller foreningsejet bygningsmasse og materiel i og omkring køretøjerne imod tyveri, brand eller ødelægelse.

For genstande, som er behæftet med slutbrugerrestriktioner, bærer Forsvaret det juridiske ansvar for eksistens, indtil materiellet er bortskaffet (ref. a.). I den forbindelse varetager ansvarlig myndighed tilsyn med det aktuelle materiel.

6.1.4. Kørsel med Forsvarets militærhistoriske køretøjer.

Forsvarets kørende militærhistoriske køretøjer (Forsvarets ejendom) er omfattet af statens forsikringsansvar med hensyn til ansvars- og kaskoforsikring med mindre der i overdragelsesdokumentet er anført andet.

Forsvarets (ejerens) forsikringsansvar vil generelt alene omfatte betjeningsmandskab, besætning og føreren.

Ved arrangementer, hvor niveau III chefen har godkendt persontransport af publikum på visse vogntyper gælder befodringsbestemmelser og forsikringsansvaret tilsvarende for disse.

7. BESTEMMELSER FOR VEDLIGEHOLDELSE

7.1. Generelt.

Gennemførelsen af restaureringsarbejder, reparations- og eftersynstjenesten er i rammen af Forsvarets organisatoriske og associerede historiske køretøjssamlinger karakteriseret ved, at den primært gennemføres på brugerniveau af frivilligt og ulønnet personel.

Kun i nødvendigt og situationsbestemt omfang kan der forudses støtte af Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste, Etablissement- og Terrænkommendoen samt den operative struktur. Støtten tilvejebringes efter aftaler via ansvarlig myndighed eller lokale myndighedsrepræsentanter.

Hvor støtte fra Forsvarets operative struktur er nødvendig (lån af Forsvarets faciliteter m.v.) for at holde et militærhistorisk køretøj i køreklar stand, og efter Færdselslovens bestemmelser, prioriteres støtten til de historiske køretøjer altid **efter** den operative strukturs behov.

7.2. Formål med vedligeholdelsestjenesten.

² For stadigt operative køretøjer og materiel udlånt af Forsvaret følges retningslinjer og givne forudsætninger jf. FMIBST 600-14, Bestemmelse for udlån og udleje af materiel.

Formålet er at tilsikre, at de historiske køretøjer, der holdes i kørende drift, til enhver tid er i våben- færdsels-, personel- og materiel sikkerhedsmæssig forsvarlig stand – ikke i operativ stand.

Køretøjer, der skal indgå i skarpskydning, klargøres og godkendes skydesikkerhedsmæssigt efter bestemmelserne herfor, forud for skydning.

Vedligeholdelsestjenesten jf. ref. f. tilpasses køretøjernes begrænsede anvendelse i relation til et begrænset kørselsmønster, uden at sikkerheden og særligt det færdselssikkerhedsmæssige hensyn kompromitteres.

Herigennem tilsikres, at de køretøjshistoriske foreninger ikke pålægges opgaver og ansvar, som de ikke kan honorere, og som Forsvarets vedligeholdelsesstruktur ikke er dimensioneret til at yde.

7.3. Udførelsen.

De museale foreningers medlemmer omfatter kørere, vognkommandører og hjælpere samt motormekanikere, der er udpeget af de enkelte foreninger til at varetage arbejder på de specifikke køretøjer i den enkelte forening.

Medlemmerne gennemfører de almindeligt forekommende eftersyns- og reparationsopgaver på de enkelte historiske køretøjstyper samt de med klargøring til syn eller skydning forbundne opgaver.

For opgaver, der kræver særlig indsigt eller værkstedsfacilitet godkendes udførelsen af dette ved ansvarlig myndighed og koordineres med lokal værkstedsfacilitet jf. pkt. 3.1., herunder ved anvendelse af ordrenummer og evt. vedligeholdelsesordrer, og med prioritering som angivet i pkt. 7.1.

7.4. Rekvirering af reservedele.

Prioriteringen angivet i pkt. 7.1 finder ligeledes sted for adgang til reservedele, i de tilfælde, hvor der er et fortsat komponentfællesskab mellem historiske køretøjer og køretøjer, der i en kortere årrække fortsat indgår i den operative struktur. Prioriteringen opretholdes indtil hele den aktuelle køretøjsflådes forskellige konfigurationer er endeligt udfaset.

Det skal således nøje efterleves, at reservedele undersøges for operativt behov og anvendelse via ansvarlig myndighed og at en af ansvarlig myndighed godkendt genanskaffelse/rekvirering samtidigt aftales med FMI, Kapacitetsansvarlige i Forretningsområde Køretøjer for pågældende køretøjstype.

FMI, Salg og Sanering/Central Besigtigelseskommission håndterer spørgsmål vedrørende udfasede reservedele og kan for disse bevillige frigivelse/trækningsret generelt eller i enkelt tilfælde.

For den ældste del af de historiske – i hovedsagen pansrede – køretøjer gælder, at originale reservedele som oftest enten er svært tilgængelige eller kun kan tilvejebringes gennem foreningernes opkøb eller bytte, hvorfor vedligeholdelsestjenesten skal være rettet mod at opretholde disse køretøjer i netop køreklar og sikkerhedsmæssig stand med henblik på en driftsmæssig skarpt prioriteret anvendelse til Forsvarets formidlingsvirksomhed.

Denne tilgang skal bidrage til, at prioritering af såvel indsats som af ressourceforbrug kan ske til fordel for de af Forsvarets køretøjer, der i formidlingsmæssig henseende er størst behov for/efterspørgsel på.

Der er i ref. m angivet et eksempel på retningslinjer for rekvirering af reservedele til historiske køretøjer via den ansvarlige myndighed (Hæren).

7.5. Rekvirering af andet.

Alle øvrige materielhenvendelser fra museale foreninger vedrørende historiske køretøjer skal behandles ved ansvarlig myndighed, før end der kan rettes en konsolideret og godkendt formel henvendelse til FMI sagsbehandlende for museale køretøjer.

FMI vil efterfølgende foranledige intern behandling og herunder evt. inddrage Forsvarets Museumskommission (særligt ved ønsker om at modtage et kasseret køretøj) for endelig beslutning.

7.6. Reparationstjeneste.

Reparationer skal udføres/kontrolleres af faguddannet personel inden for aktuell opgavetype. Ansvarlig myndighed lader om nødvendigt, i tilslutning til egne anvendte generelle bestemmelser, udarbejde retningslinjer desangående for de tilknyttede museale foreningers arbejde inden for eget område.

7.7. Transport- og bjærgningstjeneste.

Ansvarlig myndighed rådgiver og/eller udgiver retningslinjer for rekvirering og støtte til transport af de tilknyttede museale foreningers køretøjer f.eks. i f.m. flytning af bæltekøretøjer eller profiloverskridende køretøjer, idet anvendelse af militær transport af historiske køretøjer altid prioriteres efter operative myndigheders behov.

Tilsvarende udgives om nødvendigt, i tilslutning til myndighedens egne anvendte generelle bestemmelser, retningslinjer for de tilknyttede museale foreningers rekvirering og støtte til evt. flotbringnings- og bjærgningsopgaver.

8. CFE belagt materiel.

Forsvaret er i henhold til CFE-traktaten³ forpligtet til at meddele (notificere) øvrige CFE-stater, når Forsvaret ændrer på beholdninger omfattet af CFE-traktaten, uagtet materiellet er operativt eller sat på depot.

Forsvaret er forpligtet til at modificere materiellet efter særlige retningslinjer jf. traktatens reduktionsprotokol, såfremt Forsvaret ønsker at udstille materiel.

FMI skal i forbindelse med sagsbehandlingen orientere Forsvarskommandoen, når der behandles sager, der involverer materiel omfattet af CFE-traktaten, således at der kan iværksættes nødvendige procedurer, inden for traktatens tidsrammer.

³ Treaty on Conventional Armed Forces in Europe. Danmark har pr. den 7. april 2024 midlertidigt suspendere den operative implementering af CFE-traktaten. Den midlertidige operative suspensering er koordineret i kredsen af øvrige NATO (CFE) medlemslande.

I særlige tilfælde kan våbenplatforme således om muligt udlånes/overdrages af FMI i fuldt funktionsduelig stand i f.m. traditionspleje, demonstrations- og/eller rekrutteringsformål.

9. Tilbagelevering af historiske køretøjer til Forsvaret.

Såfremt et museum eller en samling ikke mere ønsker at råde over et af Forsvarets historiske køretøjer, som foreningen tidligere har fået overdraget til anvendelse, gælder følgende procedure:

- Foreningen skal fremlægge situationen overfor egen ansvarlige myndigheds museumskommission eller tilsvarende for nærmere behandling/stillingtagen.
- Den ansvarlige myndigheds museumskommission kan godkende en tilbagelevering til Forsvaret eller vælge at videregive køretøjet til en anden forening under den ansvarlige myndighed.
- Vælges at videregive køretøjet til anden forening foretages dette fysisk uden FMI involvering. I samme forbindelse adviseres underskriveren af det oprindelige overdragelsesdokument, der indhenter nye udlånsdokumenter og foranlediger dem underskrevet af ny modtager forening. Dokumenterne fremsendes efter underskrift til den ansvarlige myndigheds museumskommission og med Cc til FMI-KTP-LA-KOA (a.h.t. den museale køretøjsliste).
- Vælges at tilbagelevere køretøjet til Forsvaret - så skal foreningen henvende sig til Forsvarets Museumskommission, der vil tage stilling til, hvorvidt køretøjet er unikt og bør bevares ud fra en overordnet historisk betragtning.
- Forsvarets Museumskommission vil gå i en ny dialog med de ansvarlige myndigheders museumskommissioner og Nationalmuseet for bevarelse af et unikt og bevaringsværdigt køretøj.
- Såfremt køretøjet ikke er bevaringsværdigt vil Forsvarets Museumskommission foranledige, at foreningen laver en direkte aftale med FMI, Den Centrale Besigtigelseskommission, om den fysiske tilbagelevering til Forsvaret.
- FMI, Den Centrale Besigtigelseskommission, kan beslutte, hvortil køretøjet fysisk skal tilbageleveres, og efterfølgende om køretøjet skal sælges på auktion eller endeligt afhændes ved bortskaffelse.
- Ved en endelig afhændelse skal køretøjet udgå af DeMars og udgå af listen over museums-køretøjer. Køretøjet følger den almindelige kassationsprocedure som beskrevet i ref. k.

10. SAGSBEHANDLENDE ENHED

Materielinspektørens kontor ved FMI er ansvarlig for sagsbehandling af bestemmelsen.

11. AFSLUTTENDE

Det frivillige arbejde ved museumsforeningerne, og en gensidig forståelse for nødvendig støtte hertil blandt myndigheder og militære styrelser, skal tilsikre det kørende historiske køretøjs funktion - altså evnen til at bevæge sig, herunder færdselssikkerhedsmæssigt, hvilket i al væsentlighed er af afgørende betydning for bevarelsen af Forsvarets kørende militærhistoriske kulturarv i et formidlingsøjemed.

Ref.:

- a. FMIBST 051-01; Bestemmelse for Forsvarets museale virksomhed.
- b. FKOBST-H.061-0 Bestemmelse for Færdselssikkerhed i Forsvaret".
- c. FMIBST 660-02; Bestemmelse for den militære synsvirksomhed.
- d. FMIBST 660-03; Kørsel i miljøzoner med Forsvarets køretøjer.
- e. HRN 202-051; Forsvarets køreuddannelse.
- f. FMIVEJL 607-0; FMI vejledning for Vedligeholdelsestjenesten.
- g. Myndighedernes sikkerhedsbestemmelser for anvendelsen af køretøjer.
- h. Myndighedernes reglementsbestemmelser for enkeltkøretøjer.
- i. HRN 911-011; Sikkerhedsbestemmelser for skydning med kamptroppernes våben, SIK-KAV (fredstid).
- j. FBEBST 610-1; kapitel 10, bilag 4; Traditionspleje.
- k. FMIBST 607-11; Bestemmelse for kassation og afhændelse af materiel.
- l. FMIBST 051-03; Bestemmelse for Forsvarets historiske våben.
- m. Hærkommandoens bestemmelse for vedligehold, anskaffelse af reservedele og komponenter (HKO 2022/004190-1770454 af 28. januar 2022).

Erstatter:

FMIBST 051-02 af 20-12-2021.

Af væsentlige justeringer er tilføjet punkter vedrørende:

- Økonomi (3.3.)
- Brandsikkerhed (5.2.1.)
- Kørsel i miljøzoner (5.4.)
- Tilbagelevering af historiske køretøjer (9)